Ч. 265 (11.226). Львів, неділя 27. листопада 1927. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На двох бігунах.

Львів, 26. листопада 1927.

На двох бігунах східної полоси Середущої Европи, на двох кінцях широчезної смуги між Західною Европою і Радянською Унією, між Чорним Морем і Балтиком, раптом заворушилося і закипіло. В двох протилежних осередках цеї широченної смути заістнували події, які творюють стан неспокою і тривоги, і в дальшій перспективі стан всяких можливостей. Букарешт і Вильно — ось ті два запальні осередки, ось ті дві точки, які в недалекій будуччині погрожують розтягнутися в кріваву лінію боротьби і можливо війни.

В столиці Румунії помер нагло — можна сказати — під операційним ножем Іван Братіяну, творець „великої Румунії“, чотирoразовий прем'єр її уряду, фактичний румунський диктатор з останніх літ. Братіяну „осиротив“ Румунію в найкритичнішому моменті, напередодні внутрішньої домашньої війни за династичну спадщину в Румунії. Ця почесна назва не даром припала йому в участи, ніхто інший, тільки Братіяну був сторонником, пропагатором і виконавцем — так сказати — гієністичної політики. В 1913 р. зненацька кинувся він на знесилену балканською війною і окровавлену Болгарію, щоби відірвати від неї Добруджу. В січні 1916 р., коли вміркував, що централістичні держави є вже обезсилені, приступив до війни. Одначе важко завівся у своїх рахунках. Австро-німецькі війська заняли більшу частину Румунії, що спонукало наступника Братіяну — Маргільомана заключити мир у травні 1917 р. Поступаючись центральним державам, Румунія, ідучи по втоптаній стежці гієнизму, використує революційний крутіж і важке положення Української Центральної Ради і переводить анексію Бесарабії. Захитання і розвал центральних держав повертають в Румунії владу Братіяну. Випробованим способом захоплює він Семигород, Буковину і частину Банату. Так у крутіжі пригожих обставин, майже без ніяких зусиль з боку нездарної і відсталої Румунії, повстає „велика Румунія“. Захопити великі території в значній мірі з чужоземним населенням було порівнюючо легко, але обеднати їх з „матірним“ пнем доволі важко з огляду на відсталість регату (передвоєнної Румунії) і загарбаних територій, що стояли на вищому ступні культурного й економічного розвитку та політичного вироблення. Післявоєнна доба життя „великої Румунії“ — це безнастанні тертя і змагання між „приєднаними“ краями і варварським регатом. Уніфікацію „великої Румунії“ переводив Братіяну, провідник ліберальної партії, всіми засобами насильства, терору і провокації. Воєнне положення, яке до нинішнього дня існує в Бесарабії і на північній Буковині, достаточно свідчить про методи братіянівського „лібералізму“. Поминаємо вже те, що той „лібералізм“ знищив все надбання „чужинців“, а головно українців.

Хвиля внутрішньої боротьби почалася значно з моментом смерти короля Фердинанда і відновлення претенсій князя Карла до румунського престола. Братіяну, перевівши вибори відомими засобами, здобувши більшість при допомозі нечуваних шахрайств і терору, постановив самодержавно правити Румунією. По лінії цього „ліберального“ самодержавства створено й регенційну раду, в якій рішаючий голос застеріг Братіяну для себе. Опозиція, не могучи погодитися зі всевладою Братіяну, використала карлістичний рух і повела широку акцію в краю за поворотом кн. Карла, рахуючись з тим, що серед загального замішання і крутіжу вдасться повалити цього „ліберального“ диктатора. Які розміри приняв опозиційний і карлістичний рух, важко поки-що оцінити, бо по суті Румунія завдяки превенційно-репресійним заходам уряду фактично відрізана від світа. Процес Мануйлеску — це тільки слабий відгомін дійсного стану річей в Румунії.

Ненадійна смерть „парляментарного“ диктатора позбавлює „династію“ Братіянів головної опори її влади. Хоч тимчасово керму уряду обняв брат померлого Вентіля Братіяну, то без сумніву це вже не те. Авторітет померлого, як творця „великої Румунії“ всетаки був великий і тим смирив він опозицію. Сьогодні не стало головного звена румунського „лібералізму“ а через те відкриваються на території близького Балкану всякі можливости. Внутрішньо може там вибухнути боротьба між опозицією і штучною ліберальною більшістю, між прихильниками „заповіту“ короля Фердинанда і сторонниками кн. Карла. Без сумніву, що й гноблені народи піднесуть голову. Зовнішньо може знову виринути неполаднана справа Бесарабії. Від хвилі смерти Івана Братіяну починається нова доба в історії повоєнної Румунії.

Та ще більш поплутаний гордійський вузол завязався на півночі. Після відповідної підготовки несподівано явився у Вильні марш. Пілсудський в супроводі адютантів, міністрів Залеського і Кнолля, дипльоматичних послів Патека і Лукасевича, нач. східного відділу Голувка й інших, щоби на виленському терені відбути конференцію в литовській справі. Офіціяльно подається, що ніби то виленська нарада мала на меті зясувати й устійнити поведінку Польщі на терені Ліги Націй у звязку з меморіялом Вальдемараса в справі польських репресій. Одночасно змагання Польщі зводяться до скромних меж: зліквідувати теоретичний воєнний стан, що істнує між Литвою і Польщею. Але превенційні кроки польського уряду не вказують на таку скромну мету виленських відвідин і відбутої там конференції. Не відступаючи занадто до минулих подій і відносин, годиться тільки згадати безпідставні арешти литовських діячів і замкнення литовських шкіл на терені Виленщини. Колиж ці безпричинні репресії не дали бажаного висліду, не захитали стоїцизму Вальдемараса і не пхнули його до актів репресії, тоді заініціовано в Ризі зїзд литовської еміграції з участю пепесівців і представників „Визволеня“. В дальшому розвитку цеї ідеї обеднання „польської і литовської демократії“ створено емігрантську базу для литовської еміграції на терені Виленщини. Те все доповнює виленська конференція під проводом марш. Пілсудського, який експонується тільки в дуже виняткових і незвичайно важливих подіях.

І щож діється у Вильні, з якого розпускається поголоски про майбутній виїзд марш. Пілсудського до Женеви в справі припинення воєнного стану між Литвою і Польщею? Марш Пілсудський приготовляється до своєї дипльоматичної місії, працюючи в штабі 19 дивізії, тзв. литовсько-білоруської, що свого часу під проводом ген. Желіговського „самочинно“ заняла Вильно. Далі виленська нарада „турбується“, що зробити з литовськими вояками і поліцаями, що масово втікають до Польщі і в повному озброєнні парадують по вулицях Вильна. А одночасно „самочинний“ ген. Желіговський перейшов в „стан спочинку“, себ-то офіційно звільнився з польського війська. В парі з тим говориться про створення литовського емігрантського уряду на території Польщі. У звязку з недалекими соймовими виборами польські демократичні партії приймають „краєвий“ принціп, виступаючи проти централізму.

На канві цеї низки фактів, поголосок і намірів, у звязку з виленською конференцією сталево звучать слова виленського „Слова“:

„Хочемо привернення унії, хочемо єдности Вильна з Ковном, але реалізації цеї програми вимагає кроків енергійних рішучих, здецидованих“.

Ось що є головною метою: єдність Вильна і Ковна! І додає ще цей орган, що є без сумніву півофіційною тубою в справі виленської і взагалі литовської (в історичному розумінні) політики, що в тій справі Польща має вільну руку. Ніхто їй у литовській справі не звязує рук, бо Рад. Союз не в силі активно протиставитися енергійній польській політиці у відношенні до Литви, а Німеччина саме підчас виленської конференції підписала торговельний договір з Польщею.

Отже дорога відкрита. Але чи так воно справді, треба сумніватися. Така, чи інша (маємо на думці суть, а не форму) анексія Литви нарушує важливі інтереси Рад. Союзу і Німеччини. Тому сумнівним є, чи „енергійній“ політиці Польщі в литовській справі схочуть ці два великани приглядатися зі заложеними руками. Та так чи інакше на півночі завязався твердий гордійський вузол, який може спричинити нову заверюху.

Виборчі натяки і познаки.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 2?. листопада 1927.

I.

Нетільки в польській Річипосполитій — видно це й з „Діла“ — пахне недалекими виборами: пахне ними і то як ще! також у трьох великих краях західної Европи.

Зосібна пахне ними у Франції, а принаймні тут, у Парижі.

Ідете собі великими бульварами, несе вас потік людський, заголомшує стукіт машин і рев автомобільних труб, задихуєтеся випарами бензини — аж раптом: гов! Широкий хідник загачений юрбою: що таке? Висока стіна з дощок, що відгороджує мулярську працю від вулиці, заліплена на просторі кількох квадратових сяжнів рисунками і написами. Рисунки показують глядачеві, які невзгодини й страхіття ждуть чесного й робучого француза, якщо у виборах найблизчого року переможе лівий картель — передтеча, мовляв, комунізму, більшовизму, революції, різні, грабіжи. А написи більш або менш дотепно і їдко ще й пояснюють і без того вже проречисті рисунки. Юрба стоїть і студіює мальоване й писане.

Це перші познаки виборчих підготівок правого, націоналістичного бльоку. Інтензивність їх пригадує парижанам передвиборчу пропаганду з часу Клеманса 1919 р., яка ввела була до палати послів „національну“ більшість.

Ліві підготівки досі на вулицях менше помітні. А не на вулицях? В сутінках льож, в комітетах партій, в кабінетах банків? Покищо найбільшою подією був тут вибір на голову радикально-соціялістичної партії визначного масона і радикально в лівий бік зорієнтованого посла Даладіє. Пуанкаре, кажуть, робить усе, що було в його силах, аби вибір цей перепинити, одначе Даладіє таки вийшов головою найбільшої французької партії, яку можна би порівнати — що-до числового бодай значіння — з нашим УНДО-ям.

Потвердять парляментарні вибори прогнозу, яку подав цей вибір, то і мирова політика Бріяна удержиться, може й підкріпиться й поглубиться, і відносини до Радянського Союзу завернуться до часів зперед висилки Раковського, і ріжні адміністраційні й фінансові справи підуть іншим шляхом ніж ідуть тепер. А переможе національний бльок, то буде інакше.

II.

Помітне враження викликали тут висліди недавніх виборів громадських в Англії і частинних виборів у Німеччині. Імовірно не остануться вони без впливу на французького виборця.

Громадські вибори в Англії заповідають поворот славутного маятника. Та не до лібералів він нахилюється. Сподіванки Лойда Джорджа пірнули в воду. Покористається зміною прилюдної думки в Англії партія праці — якщо зміна ця піде ширше й глибше.

Англійські політичні досвіди кажуть, що уряд, який тратить свою силу в країні, тратить теж багато своєї поваги на зверх, перед заграницею. Громадські вибори захитали осьтак тривкістю теперішнього уряду; щоб її назад добути, мусів би уряд Болдвіна розвязати парлямент і перевести нові вибори. Таким чином 1928 рік бачив би нові вибори також в Англії.

На ці саме вибори і на зворот на ліво у Франції й Англії і рахує тепер Штреземан може ще більше ніж Чічерін. У рахунках цих є, здаєтьcя, й ключ розуміння поміркованости Штреземанівської політики в останніх роках. Успіх лівих у Франції і в Англії ще раз оправдав би цю політику; Штреземан жде його, щоб виставити формальне домагання опорожнення Надренщини, ревізії пляну Доза, може й рівности в розоруженні (чи то пак зоруженні) між Францією і Німеччиною.

У виборчому році 1928 будуть у грі постанови версайського мира й пляну Доза тай взагалі результати

війни. Як наслідок дальший, та природний й неминучий, можливого звороту в лівий бік можна без пересади запророкувати зусилля до перемін територіяльного стату Европи.

Не нас, підяремних, мала би за це голова боліти.

III.

Після Гамбурга й Ольденбурга перевели у себе місцеві вибори Бремен і Гесія. Вислідй їх пішли явно в ліву сторону. Супроти того не можна не ставити собі питання, чи немає в цьому прогнози для віднови Райхстагу в 1928 році.

Правда, в інших виборчих рамках тенденція ця може й не повторитися. Та на всякий спосіб не сила нині обчислити її напруженість. Ліві можуть здобути нові мандати, а все таки не осягнути більшости в палаті. Дехто надіється саме такого висліду виборів в Англії, але хто нині може це знати!

А колиб у Німеччині знов прийшла до рішаючого голосу соціялдемократія, як то було в першому післявоєнному періоді? Конець кінців воно можливе.

Соціяльні демократи ймовірно знов дуже швидко зруйнували би німецькі фінанси й підорвали би ноги золотій валюті. Вони в тому виявилися справжніми мистцями як у Німеччині, так і в Австрії. В заграничній ділянці воно означало би упадок пляну Доза.

Таким чином вірителі Німеччини, а француви зосібна, все товчуться поміж двома родами німецьких урядів: з одного боку уряди праві, буржуазні — вони ставлять на ноги захитаний німецький скарб, але не виявляють надмірного захоплення до сплачування репарацій; з другого боку уряди ліві, соціялістичні й демократичні — вони божаться й кленуться, що хотять платити репарації, та їх економічно-фінансова програма така, що від неї подохнув би найкращий в світі державний скарб.

А третого роду урядів у Німеччині нема, і не може бути.

В. Левицький.

За океаном.

Фінансовий звіт Обєднання за рік 1927.

Недавно подали ми невеличке звідомлення з IV. Конгресу Обєднання Українських Організацій в Америці, який відбувся 26. м. м. в Філядельфії й опублікували всі важніші резолюції, ухвалені цим українським парляментом у Злучених Державах. Сьогодні предствимо коротко фінансовий звіт Обєднання за 1927 рік, себто ту грошеву допомогу, яку дістає від Обєднання старий край.

Звітовий рік Обєднання за мин. рік зачинається від жовтня. І ось за час від жовтня 1926 до 20. жовтня 1927 приходи Обєднання виносили 21.915.32 долярів, розходи за той час винесли 20.254.80 долярів, у касі лишилося 1.660.52 долярів. Із розходової суми 20.254.80 дол. вислано на Рідну Школу 5.150 дол., на інвалідів 2200, на „Дім інвалідів" (окремо) 1.600, на політичних вязнів 1.600, на памятник Франка 675, на Т-во „Просвіта" у Львові 650, на сироти 655, письменникам і журналістам 610 дол., на паризький процес 414, на „Народний Дім" у Сяноці 355 дол., на видання творів Франка 300, на Реміснячу Бурсу у Львові 300, збірка для села Матиєва 200, на українську пресу 175, вдові по пок. Вітовським 105, на Національний Музей у Львові 100, на Наук. Т-во ім. Шевченка у Львові 75, на гімназію в Чорткові 75, на дім в Ярославі 67, на Рідну Школу в Бережанах 50, на допомогу стрільцям 50, на памятник Шевченка в Києві 50, на Центр. Союз українського студентства 50, на Народний Дім у Яворові 50, на захист для письменників 25, на Нар. Дім у Чорткові 25, на „Просвіту" в Мелні 25, на Нар. Дім у Холмі 25, решта це дрібніші жертви, кошти пересилки грошей до краю, кошти ведення канцелярії, почтові марки, друк протестів і т. п. Допомоги висилано па найневідкладніші потреби в краю, при чому респектовано й волю жертводавців, які присилали до Обєднання також гроші на ріжні місцеві цілі.

Цікаво булоб поглянути на жертвенність американських українців у поодиноких місяцях. Приплив жертв до Обєднання був найслабший в місяцях: серпні (838.82 дол.), липні (865.92), квітні (944.83), травні (1.080.10), а також в місяцях жовтні-листопаді 1926 р. (разом 1.710.75 дол.). Інші місяці були далеко кращі. Так у грудні 1926 р. Обєднання вібрало 1.701.92 дол., в січні 1927 р. 2.167.52, в лютім 3.240.58, в березні 1.438.97, у червні 2.103.85 у вересні 1.954.57, а в жовтні (до 20-го) 3.498.78 дол.

Коли порівняти приплив Обєднання в останніх трьох роках, то в 1925-ому році воно вібрало 19.679.23 дол., а в 1926-ому році 17.816.51 дол., а в 1927-ому році, як уже подано вище, 21.915.32 дол. Разом отже в цих трьох роках вплинуло до Обєднання 59.411.06 дол. З тої суми вислано до краю: в 1925 р. 16.228.87 дол., в 1926 р. 15.935.65 дол., в 1927 р. 19.777.60 дол. Разом за три роки: **51.937.12 дол.** В звітовому році Обєднання зужило на видатки на діловодство, які обмежено до необхідних конечностей, усього 477.20 дол., себто мало що більше як 2 прц. загального приходу.

Наведені цифри говорять краще за все про ту велику роботу, яку виконує за океаном Обєднання українських національних Організацій. Ідейним, невтомимим керманичам Обєднання належиться дійсно найбільше признання і найглибша подяка за їх важку, але таку плодотворну працю.

Польські розбишаки.

Сенсаційний процес у Парижі. — Розбишаки й їх вчинки. — „Оборонець Львова" членом розбишацької ватаги. — Важке становище прокуратора. — Між дипльоматією й дійсністю.

Париж, в листопаді 1927.

Париж має нову сенсацію. Яскраву і болючу, сенсацію специфічної закраски. Від трьох тижнів жива паризька преса переповнена звітами з процесу, що фігурує під загальною назвою „**Bandits polonais**". Поруч звітів зустрічаємо там супровідні статейки і „портрети" героїв нашого часу.

Перед судом у Палаті Справедливости засіла пачка кривавих розбишак, еманація злочинців із 400-тисячної польської заробіткової еміграції у Франції. Судячи по „портретам" є це рідкі примірники злочинців. Реєстр їх „бравурних" вчинків довгий й обємистий. Поруч цілої низки крадіжей, вломів і бандитських нападів, на перший плян висувається огидне вбивство, довершене бандитами з початком 1925 р. на багатій бабусі Кюрбі в посілости Шальвінь.

Ватажком цих розбишак є Владислав Зінчук із своєю „коханою" Зосею Верпік. Зінчук мав прекрасний псевдонім „Атлета", другий в черзі розбишака — Паховський вдоволявся менш ефектовним псевдонімом „Бородача". Високий стаж злочинности припадає на долю Голевського, Скоповича, Пежгули, Сумінського, Зачкевича, Зака й інших. Деякі з них мають багату розбишацьку минувшину, але є й новики, які розпочали своє ремесло аж на французькій землі. Є вони менше або більше „інтелігентні" — в розумінні розбишацької інтелігенції, але є між ними й представник — так сказати — професійної інтелігенції. Це якийсь Мрич, б. підпоручник війська польських, б. учитель і дентистичний технік, відзначений хрестом за „оборону Львова". Без сумніву, ця „подробиця" є незвичайно характеристична для оцінки „патріотичних" побудів такого типа.

Не будемо вдаватися в опис чи навіть реєстрацію „бравурних" вчинків цих розбишак. Вистане згадати, що в пресі чергуються товсті написи, як „Злочини польських бандитів", „Банда поляків перед судом" і т. і., а над усім тим розтягається „крилате" слово: монструальність, себто щось страшне, варварсько-дикунське, нечуване і невидане.

Цікаво, що одним з оборонців польських розбишак є „славетний" Торрес, оборонець Шварцбарта.

Після двох тижнів допитів обвинувачених і свідків, скінчилося доказове поступовання. Прокуратор був у дуже скрутному положенні. Париж бачив уже всякі чужинні процеси, але такого оригінального ще не було. Був процес з приводу вбивства альбанця Ессада-Паші, з приводу вбивства от. Петлюри, але всі ті процеси мали політичний підклад. А тут — процес польських розбишак, оснований на грабунках, вломах і вбивствах, довершуваних не лише на французькій землі, але й на французьких горожанах. Виступаючи іменем держави, прокуратор мусів рахуватися зі союзницькими „симпатіями" і з фактом, що у Франції істнує величезна армія польських сезонових робітників, на яких паде чорна тінь злочинности. Тому прокуратор був примушений головним чином боронити польську заробіткову еміграцію, доказуючи, що відсоток злочинности серед неї є „нормальний".

Менше чи більше суворий засуд не мінає факту, що слава польського імени серед широких мас Франції, які не визнаються на політично-дипльоматичних тонкостях, набрала специфічної закраски.

В. З.

На педаґоґічні теми.

Проблема двох і більше мов у шкільній науці.

У лайпціґському фаховому журналі „Zeitschrift für pädagogische Psychologie" ч. 9 за 1927 р. появилася стаття визначного німецького педагога проф. д-ра В. Генса*) на тему вживання двох і більше мов у шкільній науці. У тій статті займається автор питанням, як розвиваються

*) Prof. Dr. W. Henss in Haag „Das Problem der Zwei- und Mehrsprachigkeit und seine Bedeutung für den Unterricht und die Erziehung in deutschen Grenz- und Auslandschulen (Zeitschrift für pedagogische Psychologie, Leipzig 1927, 28. Jahrg. Nr. 9).

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Пшибишевський

Ніодин з тих великих польських письменників, що в такому короткому часі, один за одним замовкли від подиху смерти не розбуджує стільки споминів, що Пшибишевський. І як письменник і як людина. Жеромський, Раймонт, Каспрович і Даніловський ближчі полякам як патріоти. Кожний з них — навіть і для неполяків — міг дати ще неодин цікавий твір і при кожному з них можна було повторити слова жалю, що передучасний скін видер їм з рук перо, що не притупіло від ржі літ.

Пшибишевський належить до іншої породи творців. Крім своїх літературних споминів „Мої сучасні", він не дав за останніх кільканацять літ нічого нового в порівнанні з першою добою своєї творчости. Його повісти та драми останньої доби могли й зовсім не появитися, без найменшої втрати для його імені та літератури.

А проте ні при одному із згаданих імен повторюваних у некрольоґі рука не тремтіла із таким зворушенням як при імені Пшибишевського. Помер один із богів нашої молодости! жалібний серпанок упав на всю літературну добу, що горіла бунтом і прискала ідеями!

Ті, що знають Пшибишевського як автора демонічних повістей буцім-то на тему полового питання, ще й закроплених алькоголем, можуть здивуватись. Молодість, ідеї?! Коли казати про обнову літератури новим подихом, то Пшибишевський мало має рівних щодо оригінальности та сили свого впливу на ціле покоління. Ніхто з тих, хто під нашим небом на переломі XX-ого віку шукав у книжках зрозуміння модерної літератури, не міг пройти байдуже поруч Пшибишевського.

Перше враження з його книжок було немов перше пізнання змислової любови або перше запаморочення алькоголем для дозріваючого хлопця. Ніхто з нас не розумів тоді гаразд: який звязок із напрямком нової літератури мають гимни у честь сліпого гону жаги, — чому герої „Дітей сатани" або „Гомо сапієнс" мусять стільки пити, — але кожний з нас розумів, чому родичі та вчителі заказували нам ці книжки, мов отруту. Безпечними були ці книжки тільки для молодців взагалі невражливих на чар живого слова.

Слово Пшибишевського мало в собі маґію музики та безпосередної пристрасти. Музика та пристрасть опутували його, мов біснуватого. Його книжки були сповідю людини, для якої література є лише випадковим наслідком факту, що цю сповідь найлекше зробити її на папері. Єдиним героєм творів Пшибишевського був він сам, у боротьбі із вогнем, що жер його, мов вроджена недуга. Коли нині силкуємось зясувати той його світ, яким він жив і приваблював, не вдоволяє нас ніяка метафізика кохання, ні ідеї тзв. модерної літератури.

Пшибишевський умів у безоглядній наготі змальовувати містерію полового пориву. Він не переводив меж між звірячим інстинктом і найчистішим захопленням, відчуваючи, що життя, у своєму біольоґічному голосі сильніше як усі поняття, само не знає цих меж. Жінка зростала в його уяві до містичної сили, тому, що вона прокидає в мущині одночасно два найглибші первні людської істоти: фізичний гін і потребу ідеалу. Любов це невдержна сила притягання, що може стати одночасно найвищим щастям і найбільшим проклоном. Вона вирішується голосом сильнішим як мозок: голосом крови; вона осяює мозок ширшим світлом як найширший світогляд: полумям почування, супроти якого кохаюча людина є тільки тремтючою нетлею.

Письменник, що передавав ту свою жагу, оповідав вічну свою трагедію, в якій біль межував із розкішю. У цій траґедії ніякої ролі не грала якась цікава любовна пригода: її єдиною основою була непоборкана жадоба самця і лебединий спів утраченої туги.

*

Читачам Пшибишевського ввижався він як демон спокуси та нічний упир, що ненавидить денного світла. Це був тихий, майже боязкий чоловічок, схожий на заблуканого фавна. Тільки його очі горіли дивним блиском. Кожний, хто знав його, шукав у них переливів між любовю алькоголю і алькоголем любови. Він умів самою своєю появою творити довкола себе ареол „планетника". Коли я приглядався йому вперше 9-літнім хлопцем у домі, де віддали мене на станцію, а де він заходив як гість, і коли пізніше я переживав хвилини гордого захоплення, що мав змогу держати в руках його рукописи і робити коректу його творів — ніколи я не міг визволитись від почування, що з ним можна розмовляти так само просто та природно як з іншими великими: Каспровичем, Раймонтом або Штафом.

Він приносив із собою до Львова та Кракова подих атмосфери, в якій горіли і згоряли зорі німецької та скандинавської літератури. Його внутрішня боротьба нагадувала змагання Бодлера, Гюісманса або Барбей Д' Оревілі, що невпинно нахилялись над прірвою дихаючою наркотиками та викидами совісти.

Як Бодлер, Пшибишевський став

...ські діти в чужих державах, де дома говорять по німецьки, а в школі мусять вчитися в чужій мові.

Проф. Генс є тої думки, що рівночасний ужиток двох мов відбивається некорисно на духовім розвитку дитини. Для потвердження своєї думки покликується проф. Генс передовсім на працю Ishac-a Epstein-a „La pensée et la polyglossie" (Payot et Cie. Paris. В свідомости людини — каже Epstein — можуть істнувати автономно дві або більше мов, т. зн. людина може в інших мовах думати без посередництва рідної або якої іншої мови. Наслідком цеї автономности є, що одна мова вдирається в другу і себе взаїмно шкодить. Проявляється це повільним говоренням, лихим розумінням, уживанням слів і зворотів з обох мов, похибками проти граматики і стилю. Двомовність відбивається некорисно і на рідній мові. Двомовність не лише зменшує спромогу вислову і бистроту думання в рідній мові, але також чистоту і ясність рідної мови. Epstein називає тому вивчування чужих мов соціяльним лихом, яке, що правда, є конечним, але яке треба обмежити до minimum.

Інакше думають інші нпр. William Stern в своїй статті „Die Erlernung und Beherrschung fremder Sprachen" (Z Päd. Ps. 1919, ст. 104—108). Штерн твердить, що знання чужої мови причиняється до кращого розуміння рідної мови і розвиває зручність (Gewandtheit) думання. На це відповідає проф. Генс, що те, що для старшої людини може бути образуючою допомогою, для дитини може стати отрутою.

Тої самої думки, що проф. Генс, є також Ernst Lentz в своїй статті „Zum psychologischen Problem der Fremdsprache und Muttersprache" Z Päd Ps, 1919, ст. 406—415). Lentz твердить, що шкідливість двомовности проявляється в школі при вивчанні чужих мов, нпр. латинської. Зачасне вивчання латинської мови в гімназії погіршує не лише вислів у слові і письмі, але також загальний духовий стан учеників: Їх первісна свіжість ума з кляси до кляси никне, її місце займають тупість, безучасність, важкість.

Дослідник мов Laurie в своїй книжці „Language and Linguistic Method" пише про те так: „Колиб дитині було можливо рівночасно в двох мовах жити, то було б гірше: її інтелектуальний і духовий ріст через те не подвоївся, але розполовинився. Одноцілість духа і характеру ледви могла би серед таких обставин удержатися". O. Jespersen в своїм творі „Die Sprache, ihre Natur, Entwickelung und Entstehung (Übersetzung von Dr. R. Hittmar und D. K. Vaibel, Heidelberg 1925) признає, що в життї є користь з того, як хто знає більше мов, однак за ту користь треба дорого заплатити.

G. J. Nieuwenhuis, начальник шкільництва в нідерляндських Індіях в своїй статті про „Hooger Onderwijs in Indie" (J. B. Wolters, Groningen 1924) пише про малайських дітей, що мусять вчитися голяндської мови таке: „Небезпека занепаду думання збільшується вчасною інтензивною двомовністю, яка, як доказує практика і твердять педагоґи та психольоґи, здержує розвиток мови, а через те і думання. Двомовність, коли дома і в школі говориться ріжнйми мовами, спричинює дуже великі психічні шкоди: через те терплять і власна мова і власна культура. Вчасна двомовність — це підтинання коріння власної культури".

В своїй книжці „Opvveding tot Autonomie" (J. B. Wolters, Groningen 1923) згадує Nieuwenhuis такий випадок: „До одного лікаря принесено дитину, якої батько був голяндцем, а мати англійкою. В Европі говорила дитина двома мовами. В Батавії долучилася до англійської і голяндської мови ще й малайська. Наслідок був такий, що дитина взагалі не могла говорити. Лікар порадив говорити з дитиною лише одною мовою і аж по довгім лікуванню дитина виздоровіла". А проф. Генс оповідає про такий випадок: „Мати англійка, а батько німець мали хлопця і жили в Англії. До пятого року життя говорив хлопець лише по англійськи. Як настала війна, батька англійці увязнили, а пятилітний хлопець дістався до Німеччини, де мусів вчитися говорити по німецьки. По році перенеслися родичі до Голяндії і хлопець мусів вчитися по голяндськи. Від того часу хлопець взагалі не може говорити — тепер має 13 літ — і дуже боїться чужих".

Цікавою є думка Hanbury-a Hankin-a, який в своїй книжці „Common Sense" (London 1926) говорить про значіння вивчування чужих мов на розвиток практичної купецької інтеліґенції. Він каже, що вивчування чужих мов, коли воно відбувається в шкільнім віці, впливає некорисно на розвиток практичних купецьких прикмет. Вже відомим і замітним є факт, що англієць, в якого практичну інтеліґенцію як купця нема що сумніватися, майже не вчиться чужих мов.

Що двомовність некорисно впливає на розвій ученика, про це кажуть досліди, які переведено в ріжних школах при допомозі тестів. Англійці D. J. Saer, Frank Smith і John Hughes ствердили шкідливість двомовности на дітях в Уельсі (Wales), де діти говорять дома уельською мовою, а в школі учаться в англійській мові. Діти, що говорили дома лише по англійськи і вчилися в школі в англійській мові, ставали більше розвиненими від тих дітей, що дома говорили по уельськи. Показалося також, що студенти високих шкіл, які говорили і вчилися в одній мові, були духово краще розвинені від студентів, що дома говорили іншою мовою, а в школі вчилися в іншій. З цього виходить, що двомовність відбивається некорисно і на старших. У двомовних десятилітних дітей ствержено нижчість інтеліґенції середньо на 1 рік. Ті самі вчені тестами доказали, що двомовні діти не такі певні в розріжнюванню понять „правий" і „лівий" як одномовні, а також ритмічний змисл показався у двомовних дітей гірше розвинений, ніж у одномовних. Велике значіння має проблема двомовности для Бельгії, де одна часть населення говорить по французьки а друга по фляманськи. Отже в своїм творі „Bilingual Teaching in Belgium Schools" (1902) наводить T. R. Dawes думку директора одної школи, що слабші поступи фляманських учеників треба приписати двомовности.

(Докінчення буде.)

КН. КАРЛО ВИЇХАВ ДО РУМУНІЇ?

Білгород, 25. листопада 1927.

„Правда" подає з Парижа, що кн. Карло, після того як около 10 год. веч. дістав телеграму з Румунії, негайно видав розпорядження в справі виїзду. Кн. Карло виїхав поспішним поїздом в год. 11.10 у напрямі Румунії.

РОЗВЯЗАННЯ РАЙХСТАҐУ.

Берлін, 25. листопада 1927.

Німецький кабінет на останнім засіданні устійнив речинець розвязання райхстаґу на червень 1928 р. Нові вибори відбулися би ще перед жнивами. Часописи подають, що речинець цей можливий лише тоді, коли до того часу будуть ухвалені закони, в справі платні урядовців і в шкільних справах. Щодо закону про урядовців нема сумніву, що буде ухвалений до грудня.

...на рабом спокус і отрут, находячи солодощі в гіркоті розчарування; як Гюїсманс, повторяв він за героєм „A rebours": що біль загострюється зі зростом нервової вражливости та вражливости на ідеї; як Д' Оревілі корився він перед борвієм свого темпераменту; як Стрінберг з доби „Інферно" шукаючи непохитного світогляду казав він собі: не вірю, але я схильний вірити, що наймудрішими стаємо у хвилинах, коли найменше знаємо. Мозок Пшибишевського, мов в Едгара По ставав напереміну найпалкішою та найбільше студеною частиною їх організму; оба вони розбурхували його та втишали цим самим джерелом — страшною aque vitae. А при цьому всьому ніжність та молитовна екстаза Новаліса, який мусів його полонити думкою, що була мов епітаф на мавзолею його творчости: Schicksal und Gemüt sind Namen eines Begriffes.

Поеми прозою Пшибишевського це-ж його „Гимни до ночі", переложені ним згодом; його метафізичні маніфести це-ж модерний Гайнріх фон Офтердінґен". „Das Denken ist nur ein Traum des Fühlens, ein erstorbenes Fühlen, ein blassgraues, schwaches Leben.

І це казав той, що втягнув у себе інтелектуальну атмосферу німецької фільософії! Та з усіх цих голокружних вершин читачі Пшибишевського із згірщенням, що мав у собі чимало подиву, передавали собі довгі роки на вухо, що для цього спокусника жінки двох великих письменників, Стріндберґа та Каспровича, покинули своїх мужів! Та чим були такі життєві перемоги Пшибишевського супроти тих поразі, з яких він сповідався у нестямі одержимого дервіша?

Хочете нині здати собі справу із величини Пшибишевського, почніть із порівнання його з Винниченком або Арцибашевим. Вони теж нездужали на любов „поза добром і злом". І що вони з неї зробили? Дискусію у соціялістичнім гуртку із глибокоумним висновком: що любов це фізіольоґічна функція, яку тзв. поступовець виконує без огляду на суспільні пересуди, а на власний рахунок, матеріяльний і духовий. Якою наївністю віє із цієї жеребячої „вільної любови" навіть у порівнанні із „Богемою Христіянії" першою реалістичною норвежською повістю, за яку автор, Ганс Єґер, мусів покидати межі своєї батьківщини!

Коли Пшибишевський взяв за перо, він мав за собою уже такі твори. Перед собою мав одно із найкращих середовищ для розвитку таланту: гурток письменників і артистів, що жили як други, а змагались між собою за ідеї як вороги. Та в собі мав Пшибишевський почуття стилю. Мов музика, що не потрібує слів, його слова не потрібували музики. Звеличник Шопена розливався гамою ліризму, що мала в собі пристрасть розбурханої крови, ніжність антифони і безглуздя пяної ночі. Вухо Пшибишевського ловило не тільки музичні акорди; воно заступало йому зір. У його творах нема ніякої обсервації; зовнішній світ не істнував для нього більш як для токуючого ґотура. Зате він мав подиву гідну память слів, ідей, індивідуальностей. Його літературні спомини зперед 30 літ „Мої сучасні" киплять живучістю. Те, що він чув у дискусіях за каварняним столом, творило його світогляд тривкіше, ніж томи прочитаних студій.

У тому, що написав Пшибишевський нема ні одної тіни компромісу із обставинами, від яких залежить матеріяльне становище письменника. Шум, що творився довкола його творів не йшов ніколи від млина реклями. У відродженій своїй державі колишній князь слова став якимсь підрядним залізничим урядовцем на провінції і якби це не був сором для уряду, то смерть могла його застати над якимсь канцелярським шпарґаллям.

Коли Польща хотіла мати гідного лавреата Нобля — Пшибишевський міг їхати в столицю країни Стріндберґа по нагороду як старий знайомий. Реймонт у порівнанні з ним є письменником без індивідуальности та без одної ідеї; за 10 літ в історії польської літератури він не матиме навіть окремої глави. Жеромський, при всій ширині своєї чутливости, не міг ніколи визволитись від себелюбства: грати ролю провідника народу. Пшибишевський, як Виспянський, мав у собі іскру геніяльности.

Така одна іскра осяює твори зроджені серед найбільше задушливого чаду. Коли письменський талант стає вже тільки згарищем давнього вулькану, ще й тоді він у силі бухнути омахом жаги, що і в спомині зберігає своє тепло. 15 літ не читали ми Пшибишевського, мов не слухали друга затраченого десь у метелиці подій. Може нині, коли відчинимо його твори, важко нам буде оборонитись перед ніяковим здивуванням: що колись, у днях молодощів, з них знімався дим, який закривав нам денне світло і заступав нам сяйво у безсонних ночах. А втім: мине ще пизка літ; може й ми підійдемо до межі, на якій перестало бити серце автора „Танця кохання та смерти"; та навіть тоді, коли вирине у нашім спомині його постать, наше серце напевно забється живіше, мов на спогад великого кохання, в якому важко відріжнити прокид змислів від набожної шани і пяне шаління від найчистішого пориву

Вибори чи виспіли.

ЛЮБАЧІВЩИНА.

Любачів: 16 українців, 16 поляків, 16 жидів. Запалів: вибрано 40 українців; поляки і жиди внесли протест. Старе Село: 43 українців, 6 поляків, 1 жид. Поляки внесли протест. Липовець: 21 українців, 2 поляків, 1 жид. Зі сторони поляків внесено протест. Башня Горішня: 23 українців, 1 поляк. Суха Воля: 24 українців. Щутків: 22 українців, 1 поляк, 1 жид. Поляки внесли протест. Молодів: 16 українців, 7 поляків, 1 жид. Лисі Ями: 16 поляків. Українці внесли протест. Вілька Запалівська: 12 українців. Футори: 10 українців, 2 поляків. Коровиця Голодівська: 15 українців, 15 поляків, хоч у селі є всього 17 латинників і около 100 жидів. Дахнів: 13 українців, 11 поляків. Горинець 18 поляків, 6 українців, хоча українці творять рівну половину мешканців. Полемщина: 18 українців, 5 поляків, 1 жид. Поляки внесли протест. Хотилюб: 4 українців, 20 поляків. Нове Село: 32 українців, 4 поляків. Брусно Нове: 3 українців, 21 поляків. Українці внесли протест. Село в незначній більшости українське. Опака: 19 українців, 5 поляків. Протест внесли поляки. Буртав: 3 українців, 9 поляків.

ТУРЧАНЩЩИНА.

Свидник: 15 українців селян, 1 жид. Шандровець: 15 українців (між ними місцевий парох і учитель) і 1 жид. Михновець: 16 українців селян (між ними 2 жінки). Дністрик Дубовий: 16 українців (з чого 1 інтелігент-священик). Дидьова: 13 українців селян, 2 поляків і 1 жид.

ДОБРОТВІР, пов. КАМІНКА СТРУМ.

В місточку Добротвір, пов. Камінка Ст. вибрано на 48 радних 23-ох українців, 16 поляків і 9 жидів. Під оглядом національної свідомости не всі вибрані українці представляються якнайліпше, бо не увійшли до ради всі ті кандидати, які були апропоновані на сходинах виборчого комітету. Рівнож пошкодила при виборах українській стороні байдужність молоді. В І-му колі не прийшла до голосування зі звичайного недбальства велика частина виборців, переважно молоді, і це було причиною невдачі української нац. лісти в тому колі. Пішли також проти української лісти і два старші селяни, яких збаламутили на своїм вічу перед виборами сельробівські агітатори. Проти виборів внесено протест і тому вибори до громадської зверхности ще не можуть відбутися.

МИКЛАШІВ, пов. ЛЬВІВ.

Другі вибори в Миклашеві відбулися дня 13. і 14. листопада 1927. При них виборах вибрано також 5 місцевих поляків, вслідком зломання нац. фронту деякими людьми, що самочинно вже в останній хвилі справляли лісту кандидатів на радних, уложену організаційним комітетом і тим розбили виборчу єдність. Заінтересування виборами було більше, як при перших виборах. Не можна закинути миклашівчанам і „не-поступовости", бо були також і жіночі кандидатури на радних в І. колі, а саме Геня Аллер, зам. Ліберман, властителька місцевої коршми.

Організаційний рух.

Повітовий Народний Зїзд у Снятині.

В пятницю 18-го п. м. в просторій салі „Української Читальні" відбувся Повітовий Народній Зїзд. Участь у ньому взяли представники 17 громад судового снятинського округа та 4 громад округа заболотівського в числі 193 громадян, між якими доволі чисельно заступлене було місцеве духовенство. Зїзд відкрив короткою промовою ініціятор його о. **Проць Йосиф** зі Снятина. До президії вибрано: о. декана **Дмитраша** Антона з Вовчковець, Миколу **Курилюка** о. Василя зі Стецови й інж. **Гоєва** Евгена зі Снятина. В черги предсідник уділив голосу делегатові Центрального Комітету УНДО п. **Ерстенюкові Дмитрові** зі Львова, який в довшому рефераті представив сучасне положення українського народу, пояснив програму партії Українського Національно-Демократичного Обєднання і її відношення до інших партій, а зокрема напятнував розкладову роботу сельробів та хліборобів і завізвав присутніх до організації в рядах УНДО. Потім вибрано Повіт. Нар. Комітет, якого найближчим завданням буде повести організаційну працю в Снятинщині, як також підготовити населення до виборчого акту. Головою Комітету, вибрали присутні одноголосно о. сов. **Проця Йосифа**, катехита зі Снятина. До Комітету увійшло 27 найповажніших громадян повіту. Рівночасно вибрано делегатів на Народній Зїзд. Наради покінчено відспіванням нац. гимну.

Відгуки дня.

Театральній Зірці.

Редакції, і вулиця,
І де лиш хто пристане,
І чий лиш рот розтулиться —
Псалми та псалми...

Що очі в тебе як в серни,
І як перелки зубки,
І усмішка, як чар весни,
І ніжність як в голубки,

І хід газелі на степах,
І усточка коралі,
І ноженята ах-ах-ах,
І ручки і так далі...

Адораторський сентимент
Одна морозить стужа,
Один вбиває манкамент:
Поява твого мужа.

Та мужа й трудноші усі
Ми мали би у жмені,
Колиб ти грала так в життї,
Як граєш ти на сцені.

Галактіон Чіпка.

Загрожена позиція.

„Рідній Школі" необхідна негайна поміч!

„Рідна Школа" в незвичайно скрутному положенні: в найблизчих тижнях мусить вирівнати сто тисяч золотих короткотермінових зобовязань, учительству наших шкіл не виплачено платні за листопад, декуди за жовтень, ба й за вересень. А новий „перший" за плечима.

Головна Управа розробляє плян наладнання фінансової справи Товариства і твердо вірить, що вдасться їй вивести „Рідну Школу" на чисту воду. Одначе для здійснення цього пляну потрібний певний протяг часу. Між тим Товариству грозить ліцитація, а перед учительством „Рідної Школи" стає марево голоду. Необхідна негайна доразова допомога! Тому кличемо до Всіх, кому дорога доля „Рідної Школи":

„Дайте „Рідній Школі" змогу пережити отсей найскрутніший час! Майте на увазі тисячі української дітвори і не допустіть до ліквідації нашого приватного шкільництва! Цеж був би сором перед грядучими поколіннями!

Числимо на негайну поміч всіх економічно-фінансових установ не тільки у Львові, але й на провінції по всіх наших містах, містечках і селах. Числимо на ціле патріотичне громадянство в краю і на еміграції. Віримо, що цей наш заклик найде широкий відгомін, що „Рідна Школа" дістане засоби для поборення згаданих труднощів.

В останніх місяцях жертвенність на „Рідну Школу" ослабла. Мабуть тому, що вся увага суспільства звернулася в сторону жертв повені. Не забуваймо: упадок „Рідної Школи" був би катастрофічною подією в наших змаганнях. Тому даймо їй негайну поміч у формі поважнішої одноразової пожертви!

Головна Управа „Рідної Школи":
Ілля Кокоруда вр. голова, Михайло Струтинський вр. секретар.

Датки слати на адресу: „Рідна Школа", Львів, Ринок ч. 10. II. п.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

НОВИЙ РУМУНСЬКИЙ УРЯД.

Букарешт, 25. листопада 1927.

Вчора відбулося засідання палати під проводом Сабеану. Всі присутні стоячки вислухали відчитаного Дукою номінаційного декрету нового уряду. Предс. Сабеану повідомив палату про смерть прем. Братіяну, підкреслив його заслуги біля здійснення реформ і зєдинення Румунії. Дука в імени уряду віддав честь покійному, пригадав, що Братіяну через 20 літ присвятив усі свої сили для батьківщини. Дальше бесідник підкреслив конечність єдности цілого народу для доконання зєдинення держави.

Нині під проводом Вінтілї Братіяну відбулося засідання ради мін., на якім устійнено програму похорону Івана Братіяну. Опісля Вінтіля Братіяну зясував висліди переговорів із провідниками опоз. партій у змаганні до утворення нац. кабінету. Після засідання Вінт. Братіяну заявив журналістам, що переговори задля утворення нац. кабінету йдуть успішно.

Авдієнція Манію у рег. ради тревала 2 год. Манію сказав, що теперішній уряд має лише провізоричний характер і повідомив рег. раду, що нац. селянська партія не візьме участи в ніякім уряді, доки не будуть переведені вибори, в яких була би запевнена свобода голосування. Теперішній парлямент мусить бути розвязаний.

ВЕНІЗЕЛЬОС ДИКТАТОРОМ ГРЕЦІЇ?

Атени, 25. листопада 1927.

Після 4 літ неприсутности вернув тут Венізельос, витаний одушевлено прихильниками. Уряд побоюється роялістичних демонстрацій, тому заборонив уладжувати вуличні походи і демонстрації. Вищі військові і моряцькі кола хочуть переконати Венізельоса, щоби станув на чолі уряду Греції як диктатор.

КРОВАВИЙ БУНТ ВЯЗНІВ.

Льондон, 25. листопада 1927.

Із Сан Франціско подають, що у держ. вязниці в Фольсом більше як 1000 вязнів старалося втечи. При цьому були вбиті три дозорці, а офіцер поліції і секретар директора вязниці ранені. Бунт здавлено при помочі 500 вояків і полісменів, озброєних скорострілами.

ВЛОМ ДО КАНЦ. Д-РА ГАНКЕВИЧА.

Львів, 26. листопада 1927.

Мин. ночі злодії вломилися до канцелярії адвоката д-ра Льва Ганкевича при вул. Руській 3 і вкрали валізку з 2000 зол. і ріжні предмети. Під замітом крадіжі арештовано Каз. Чуприка, Мих. Беднажа і Стан. Черського. У них переведено ревізію і найдено скрадені річи, які віддано пошкодованому. Злодіїв віддано до арештів.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч 10. І. пов на щадничу книжечку ч. 7910.

Біржа.

Гроші.

Доляр 8·87·25—8·87·75, канадійський доляр 8·85·50—8·86·00, корони чеські 0·26·25—0·26·5, австрійський шілінг 1·25·00—1·26·25, рум. лея 0·05·50—0·05·75, французький франк 0·34·5 —0·35·00, швайцарський франк 1·71·00—1·71·50, англійський фунт 43·40—43·70, німецька марка 2.11·95, данцігський гульден 1·7 ·99, червінець 30·2 31·00.

Золото: 20 кор. 36·40— 6·70 20 франків 34·30—34·60, 20 марок нім. 42·00—42·50, 10 рублів рос. 46·70—47·10.

Срібло: кор. австр 0·68·00—0·69·00, 5 кор. австр. 3·55 - 3·60, фльорен австр. 1·78—1·80, рублі рос. 2·90—3·00, копійки за рубель 1·45—1·50.

Збіже.

Пшениця двірська 46·50—47·50, пшениця селянська 45 - 4 ·00, жито 37·25—38·25, ячмінь бровар. 38·00 - 40·00, ячмінь на мливо 34·50—35·20, ячмінь пастівний 31·00—32·00 овес 33·50—34·50, кукурудза румунська 32·00—32·50, бараболі рафовані 6·50 7·25, фасоля біла 45 - 55, фасоля кольорова 40·00—50·00, горох півікторія 60—66, горох полевий 40—50, бобик 34·50—35·50, сіно 7·50—8·50, солома 4·25 - 4·75, гречка 36·00—37·70, льон 35·00—36·50, ріпак озимий 61·50—62·50, мука пшенична 40-проц. 81·50—82·50, мука пшенична 60-проц. 60·00—69·50, мука житня 65-проц. 59·00 ґрисік кукурудз. 5 —3, мука кукур. 34·75 - 35·75, отруби житні 2 ·2 2 ·25, отруби пшеничні 25·25—26·50, крупи гречані 73·00—74·50, пшоно 71·25 - 75 25, крупи ячмінні 62—66, конюшина червона 265—295, мак синій 115—135, мак сивий 170—180, мішки ютові, нові 1·70—1·80, мішки уживані 1·50—1·60.

НОВИНКИ.

— З „Львівського Бояна". На загальних зборах Т-ва „Львівський Боян" у Львові дня 4. листопада н. р. ухвалено іменувати довголітніх заслужених членів Товариства: п. Ірину Рожанківську і п. Осипа Доманика почесними членами Товариства. Нововибраний виділ рішив між іншим у найближчому часі зреалізувати проєктований вже давніше „Союз хорів і співацьких товариств Західної України", який мав би на меті заосмотрювати хори потрібними нотними виданнями, організувати зїзди і спільні продукції хорів, просвітно-музичні курси і т. д. В тій цілі виділ „Львівського Бояна" віднісся до всіх визначніших співацьких товариств і гуртків з проєктом скликати в січні 1928 р. краєву анкету відпоручників поодиноких співацьких організацій, яка займеться вложенням статуту і переведенням цілої організації. Речинець анкети буде оголошений в найближч. часі. Співацькі гуртки, яких виділ не вспів повідомити, а які інтересуються цею справою, зволять зголошувати заздалегідь свою участь в анкеті до виділу „Львівського Бояна" на руки д-ра Ст. Людкевича, Львів, Шашкевича 5.

— „Примірне" село. Дістаємо таке письмо: В селі Нягриві пов. Долина, згоріла дня 6. 11. 1927 українська кооператива. Підпалив її хтось з місцевих „приятелів". Кооператива є в перших початках розвитку і власними силами не може відбудуватися. Тому управа кооперативи просила громадську раду подарувати кооперативі дерево на відбудову хоч за 50 золотих, але рада більшістю голосів відмовила. Слід зазначити, що війт і двоє одиноких радних поляків голосували „за" інші радні українські — проти. З погарища перенесли ми товари кооперативи до вартової будки коло церкви, але церковний комітет викинув нас звідтам до трьох днів. Отсею дорогою складає всім належну їм подяку — Управа.

— Природа і львівська комунікація. Два дні снігу і день відлиги вистачають, щоби Львів перемінився в острівці брудного снігу та болотисті озерця. Управа трамваїв, які в ці дні є вдвоє такі набиті та нагадують бруднї бочки оселедців, є безсильна супроти снігу та води, що заливає рейки. На головних лініях настає мент, коли весь рух спаралізований. Досить одного возу із вугіллем або авта, що загрязло в болоті і вулиця прикрашена довгим хвостом трамваїв, що ждуть на пробитий шлях. За той час ті, що квапляться до хати, до бюра або на якусь негайну зустріч махають рукою і вибираються в пішу подорож. Одним словом: Трамвай у Львові найважше найти тоді, коли він найбільше потрібний.

— Залізниці подорожіють від 1. січня 1928 р. на 20 прц. Товарні поїзди мабуть від 1. квітня.

— Темна хроніка. Будапештенський плянами. Помер він так нежданo як життєпис повний злодійства дістав від львівського суду всього 2 роки важкої вязниці. При цьому йому врахували 16 міс. слідчої вязниці. І прокуратор і адвокат зголосили відклик: один каже — за мало; другий за багато. — У львівському окрузі гуляє ошуканець під псевдонімом Скшесінський, що виступає як делегат... варшавської протиалькогольної ліги, з метою: видурити трохи грошей якимнебудь способом. — У Роздолі бандити розбили магістратську касу, з-

...ло весьло; грошей не найшли; але полі... бандитів теж ні.

— До смерти Пшибишевського. Для ...ні, що знали про склерозу серцевих по... Пшибишевського, його смерть не ... несподіванкою. Вона заскочила тіль... його найблизше окруження, яке бачи... його нераз поважно недужим і чуло ... від лікарів, що людина із таким ... здоровлям мусить бути при... на катастрофу. Сам Пшибишев... не вірив у свій близький кінець, ...що зайнятий новими літературними ... Помер він так нежданo як М. ...нашi М. Черемшина і О. Мако... Коли лікар радив йому їхати лікува..., Пшибишевський заявив, що не має ... до засобів. Його похорон відбудеться ... у містечку Ґура біля Іновроц...

— Каштанка. Так називається собачка ..., але також і славна клич марш. ... Пілсудського, товаришка його боїв. Поль... преса присвячує її некрольоги од... із некрольогом Братіяну. Деякі ... навіть вагаються, чи можна ... слова: здохла. Один із українсь... монархістів вичитавши вчора звіст... про її смерть був справді настроєний ... більше жалібно-політичний настрій ... з приводу смерти Братіяну. Адже ... Братіяну був ворогом повороту дійсного ... престолу, а „каштанка" мала ... щось королівського!

— Альохін — Капаблянка. Альохін зно... Після 26 ходів Капаблянка про... і має до цього часу тільки 3 вигра..., а Альохін 5.

— Рекорди. 28-літній льондонець Аль... Хічкок підписав з англ. кіновим то... контракт, на підставі якого він ...тиме щороку як директор під... 17.000 фунтів шт. Кілька літ ... Хічкок був скромним діловодом, що ... фунта тижнево. До цього часу ... кінова англ. фірма не платила та... гонорарів. — Магараджа Капуртали, ... Індії в Лізі Націй, святкує цього ... своє золоте подружа. Його жінка ... бувша еспанська балеріна Аніта Дель... Свого часу йому сильно докоряли, ... він узяв собі за жінку чужинку. Свя... його шлюбних роковин тріватиме 7 ... при співучасти 2000 гостей, за про... на бенкет. — Льорд Дербі, відо... спортсмен і бувш. посол у Парижі, ... льондонському фінансістові Хіль... міста Ліверпуля, де він мав тіль... 2.000 домів. За це Дербі дістав ...000 фунтів.

— Світова всячина. Статистика англ. ... війни каже, що тепер в Европі є ... зброєю 8 міл. 552.000 людей, в чого ...000 в СРСР. — Литовці пострілили ... польськім кордоні власний літак не пі... його. — У новоутворенім бельгій... кабінеті соціялісти не мають пред..., бо є ворогами військової про... — Президент Альбанії Ахмет Зо... має буцімто намір проголосити себе ...; так кажуть греки, скидаючи ви... за Мусолінія. — Ортодоксійні жиди в Будапешті під проводом свого рабіна ... проклін на всіх, що належати... до сіоністичної партії. — Помер ...-літній син президента Мосціцького.— Льорд Ротермір, власник газетярського ..., має намір створити нову політич... партію в Англії, що може зєднати со... голоси жіноцтва при найблищих вибо... — Атенський університет зачинений ... демонстрацій студентів, що ...тестували проти підвишки оплат за ... — Бунт моряків на кружляку ... став предметом бурхливої де... у французькому парляменті. — ... площа св. Марка в Венеції зали...

Театри.

Кооп. „Український Театр" під ди... Ставнича (вул. Шашкевича). ... год. 3. попол. „Ой не ходи Грицю". 7·30 веч. „Графиня Маріца".

Міський великий театр:
... „Паганіні" оперетка Ф. Легара. Початок 7·30 вечером.
... Святочна Академія в честь Ви... ського. Год. 1 -а.
... „Серед розтанцьованих суконь", год. 3·30.
... „Паганіні", год. 7·30.

Міський „Театр Новосці":
... „Премована краса", фарса Яст... Белевського. Початок 7·30 вечером.
... „Азіє Міні", знижені ціни, год. 3. поп.
... „Премована краса", год. 7·30.

Кіна.
„Палас": „Заказана дільниця Альжиру".
„...": „Велич і нужда Куртизани".
„...": „Зов моря".
„Фатаморгана": „Фаворита Ротш...льда".

З театру.

„Паганіні", оперетка Легара.

Згори слід ствердити, що лібретто цієї оперетки — твір чисто ремісничий, без путнього змісту, без якоінебудь льогіки. Два його автори (Павло Кнеплер і Беля Єнбах) не спромоглися хочби на один добрий дотеп і взагалі злінили банальний фабрикат без тіни здорового гумору, такого необхідного в кожній оперетні. Як далеко відбігають нинішні т. зв. „оперетки" від давніх, класичних оперетох, що звеселяли наше око й серце і лишали по собі такий милий, привабливий спомин!

Якби не мельодійна, легка музика Леґара, а що більше знаменита обсада головних роль і взагалі ціла сценічна обстановка, що просто полонювала видиято „Паганіні" провалився на цілій лінії. А так ця безглузда, нудна, довжезна оперетка — навіть подобалася і певно не скоро зійде зі сцени міського театру. Заслуга в цьому, як уже сказано, в добірній обсаді (Міловська — княгиня Люччі, Рильська — прімадонна Белля, Островський — муж кн. Люччe, а передовсім Татшанський в ролі маркіза). В ролі Паганінього виступав Радислав Петер у зовсім непотягаючій масці, хоч співав і грав цілком поправно. Менші ролі обсаджені були без заміту, особливо добрий був п. Шосляндл.

Окремо слід згадати про прегарні, цілком нові декорації п. Балька та про стильові костюми, що своїм богацтвом і вставністю манили око. Балет причинився теж немало до успіху цієї оперетки, добре вивязалася зі свого завдання й оркестра. Хори були слабші, зате скрипкове сольо відіграв п. Рак по мистецьки. Загалом виставу приготовано дбайливо і виведено її, не жаліючи коштів. **І. Н.**

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчім ділом зрозуміння важної культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвалє ч. 7., Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

За розвиток українського спорту.

ПЕРЕД ЗАГАЛЬНИМИ ЗБОРАМИ СПОРТ. Т-ВА „УКРАЇНА".

(З кругів українських спортовців.)

Світова і визвольна війна, що поробили у нас такі великі виломи на ріжних ділянках нашого життя, не минули і спортової ділянки. Спортові товариства, які повстали перед війною сливе у всіх наших більших містах і давали запоруку, що розростуться до світлих розмірів, занидіти майже цілком і лише в рідки-годи дають про себе знати якоюсь імпрезою. Так було і з нашим столичним спортовим товариством „Україна", яке в минулому році святкувало 15-літній ювилей свого істнування. Кажемо: істнування, а не діяльности, бож на протязі цілої війни всім нам було не до спорту.

Щойно десь в 1920 р. „Україна" зачинає будитися зі сну. Знаходяться люди доброї волі, які на руїнах минулого думають будувати нове життя, але праця не клеїться ізза недостачі матеріяльних засобів і взагалі слабого заінтересування спортом нашої суспільности. Деяке оживлення вніс в товариство передостанній його голова, інж. Шлезак, який, на жаль, мусів ради хліба покинути Львів і тим самим працю в т-ві. Вже здавалося, що й біжучий рік пропаде марно для т-ва, що члени його розійдуться по всяких сусідських клюбах і будуть здобувати лаври в чужих барвах і для чужих, а тим самим пропадуть для нашої нації. Не сталося воно так лише завдяки інтенсивній діяльности, яку проявив теперішній виділ т-ва, і тій обставині, що серед польського спорту повстав роздор.

Літній сезон уже безапеляційно проминув. Копуни „України" проміняли мяч на лещети і санки, тому слід подати короткі підсумки за минулий сезон. З трьох секцій т-ва лише секція копаного мяча проявила інтенсивну діяльність, бо ще ніодного року від початку істнування т-ва не було такої кількости змагань в одному році, а саме 34, з того 30 у Львові, 2 в Коломиї, 1 в Тернополі і 1 в Золочеві. Виграно 16 змагань, програно 11, нерозіграних було 7. Кількість голів 118:81 на користь „України". Голі для „України" стріляли: Кобаср 31, Терлецький 25 (в тім 13 з карного!), Сич 24, Мурський Ґрещук, Трущ по 6, Любчак 5, Цимбала 4, Дицьо і Бирчак по 2, Воробець, Кордуба, Петрів, Крук по одному. Брали участь у змаганнях: Терлецький 33 р., Борсук 30, Ґрещук 29, Кобаср 26, Трущ 25, Войно, Сич 21, Цимбала 18, Опрvíск, Ревера 16, Воробець, Дахнівський 15, Мурський, Дицьо 14, Бирчак 10, Любчак, Біла, Бутель I. 9, Петрів, Бутель II. 6, Рак 5, Крук, Холодний 3, Терлецький II., Жарський II. 2, Ярків, Варусевич 1. Капітаном дружини був Мурський, відтак Терлецький. Суддювали пп.: Стопський, Верхола, Лукашевич і Жарський. Такою кількістю змагань не може почванитися ні один український клюб у краю, а здається і польські та жидівські клюби не перевищають цеї цифри.

Щож було причиною, що наші спортовці з таким завзяттям взялись до діла, чим пояснити собі рухливість і порівнюючи великі успіхи „України" в цьому сезоні? На це скажемо ось що: Давніше „Україна" не мала з ким грати. Всі польські, жидівські і німецькі клюби були в нас згуртовані в державному „Звйонзку Пілкі Ножней" і з клюбами, які не входили до цього „Звйонзку", їм не вільно було грати. Як довго члени „Звйонзку" були дисциплінованi і не виломлювалися від цього заказу, „Україна" і всі наші нечисленні зрештою провінціональні клюби були відокремлені і могли відбувати змагання лише між собою. Але такі змагання кінчилися звичайно дефіцитом, бо кошти спроваджування дружини до себе ніколи не оплачувалися і наші клюби попадали в щораз скрутніше матеріяльне положення. Крім цього рівень гри наших клюбів був настільки низький, що не міг збудити заінтересування серед громадянства, а сусідські спортові рецензенти характеризували його як „бездушну копанину передвоєнного зразку". Нашим клюбам вийшло на добре, що в біжучім році в „Звйонзку" настав роздор. Більшість клюбів у Польщі виступила зі „Звйонзку" і згуртувалася в „Паньствову Лігу Пілкі Ножней". Цей роздор дав змогу „Україні" і всім нашим клюбам зміряти свої сили з сусідськими клюбами, польськими й жидівськими. Спеціяльно „Україна" не проґавила нагоди і розіграла змагання зі всіми головними клюбами у Львові і на провінції.

Слід признати, що ці змагання вийшли для наших клюбів лише на користь. Рівень гри піднісся настільки, що деякі польські спортовці, що займають навіть дуже почесні місця серед польського спортового світу, почали висказуватися про гру „України" в дуже прихильнім дусі, а навіть віщували українській дружині світлу будучність. А говорили це люди зовсім обєктивні, безпристрастні. В парі з цим почало проявлятися заінтересування цею ділянкою спорту і серед нашого громадянства. Коли давніше приходило на наші змагання 50—100 осіб, то в минулому сезоні бувало по 500—600 і більше, а раз досягло навіть рекордової кількости, бо 2.500 осіб (на змаганнях „України" із закарпатською друж. „Русь"). Правда, багато ще часу пройде, заки діждемося, що на нашім майдані появиться 20 тисяч видців, як це було недавно в Катовицях на рішаючих змаганнях за мистецтво Польщі між місцевим німецьким клюбом і краківською „Віслою". А не згадувати вже про ці „вавилонські столпотворенія", які бувають на міждержавних мячевих змаганнях у Відні чи Льондоні, де кількість видців доходить і переходить нераз сотню тисяч.

Що представляє для нації фізичне виховання молоді, зрозуміли, здається, всі народи світу, крім нас. Невеличка, вбога Фінляндія вислала в 1924 р. своїх змагунів на Спортову Олімпіяду до Парижа і чотири рази її державний прапор виповівся на високому машті стадіону. А дружина копаного мяча „Уругвай" — чи не прославила цеї американської держави більше, ніж неодин її дипльомат? Чомуж отже ми, маючи такі самі фізичні дані, як і інші, плентаємось у хвості всіх народів світу і не знаємо на яку стати? Пора і нам взятися за це діло в ударному темпі і занятися серіозно справою фізичного виховання молоді. Пора покінчити вже раз з пустими балачками, а треба постаратися в першу чергу про тих, котрі мають виховувати фізично нашу молодь. Коли не маємо своїх тренерів, коли не маємо змоги навіть обсадити посад учителів руханки в нашій „Рідній Школі" і користуємося знанням людей, дуже часто ворожих нашій нації, то йдім учитися до чужих. Не віримо, що змагання нашої дружини з польською чи жидівською ширять опортунізм, бо змагання — це не співтоваришування, а завзята боротьба на зеленій мураві за першенство. Менші страти понесуть наші клюби і наша нація, коли організовано приступимо до змагань з сусідськими клюбами, коли виробимо собі можність міряти свої сили з ними постійно, тимбільше, що розлад у польськім спорті вже кінчиться і наші клюби можуть бути знов цілком відокремлені. Разом з таким поставленням справи скінчиться дезерція наших кращих змагунів до чужих клюбів, бо кожний змагун зможе показати свою вдалість у свойому клюбі і не потребуватиме шукати щастя і слави в чужих і там кінець-кінців пропадати, як це було з грачем „України" Савкою (що тепер у „Чарних") і іншими. Сьогодні ми бачимо між польськими клюбами богато наших найкращих грачів, які пропадають для нас саме тому, що не мають змоги виступати на ширшій арені в барвах українських клюбів, бо ми не маємо ... вступу як не сгоззоннені. Не треба також забувати, що нам належиться поміч на фізичне виховання і від держави і від громадських урядів. Із субвенцій, які призначує на це держава і магістрат, ми досі нічого не мали, а вони нам справедливо належаться і їх ми мусимо здобути.

Ті чинники, яким фізичне виховання нашої молоді лежить на серці, повинні призадуматися поважно над цею справою. Нехайже вони спровадять всі струмочки нашого спортового життя в одно русло і нехай дадуть йому відповідний напрям, щоб ми вийшли накінець з цього зачарованого кола — для добра українського спорту й цілого українського народу. **Ч.**

✝ Посмертні згадки.

о. Андрій Тимус, поч. совітник Митроп. Консисторії, ювилят і парох Гумниск, теребовельського повіту, член усіх повітових і місцевих українських установ, горячий патріот, що до останніх хвиль свойого життя брав живу участь у житті політичнім, культурнім та економічнім нашого народу, по короткій недузі, заосмотрений Найсв. Тайнами, помер 24. листопада н. р., проживши 77 літ. Похорони відбулися в суботу 26. листопада 1927, з парохіяльної церкви до родинної гробниці на місцевім цвинтарі. — В. Й. П.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру під дир. П. Карабіневича:
Збори в:
27.XI. Вій.
Озірна:
28.XI. Циганка Аза.
29.XI. Вій.
30.XI. Вихрест.
1.XII. Запорожець за Дунаєм.
2.XII. Майська ніч.
Тернопіль:
3.XII. Циганка Аза
4.XII. Гейша (премієра), перший раз на українській сцені в Галичині. 993 1-7

Відчит д-ра Івана Крипякевича про: „Устави українських шкіл в XVI—XVIII. стол." відбудеться заходом філії „Учит. Громади" в неділю 27. листопада 1927. о год. 11-тій в школі ім. Шевченка, при вул. Мохнацького ч. 10. О численну приявy просить *Виділ.* 990 1-1

На „Рідну Школу" зложив Вп. д-р Михайло Волошин, адвокат 20 зол. замість осібних подяк ВП. Товариствам та поодиноким Вповажаним Громадянам а з осібна Членам Союза Українських Адвокатів за їхні щирі привітання з іменинами. Жертводавцеві складає щиру подяку Головна Управа. 999 1—1

Позір Скалатщина! Дня 8. грудня о 1. год. відбудеться в домівці Читальні „Просвіти" в Грималові довірочна нарада (на підставі 2 § закону про збори). Реферувати будуть делегати Центр. Комітету: (УНДО) зі Львова і Тернополя. Прошу священиків прибути на нараду і припильнувати, щоби з кожного села приїхало 4—5 делегатів селян. — **Олександер Пісецький**, голова Пов. Нар. Комітету.

Будова дому „Рідної Школи" в Чорткові. Відозва. Від двох років Комітет будови Рідної Школи в Чорткові (як секція Кружка Р. Шк.) збирає фонди на будову дому, в якім має знайти приміщення народня школа і гімназія „Рідної Школи". Зі зрозумінням справи і щедро ставляться широкі маси чортківського і сусідніх повітів до змагань Комітету. Висназене війною населення зложило в цих двох роках поважну суму, за яку Комітет купив у найздоровішій частині Чорткова площу 8112 метрів, де з весною має намір покласти вугольний камінь під будову дому Р. Шк. Сама будова буде коштувати 13—14.000 долярів. На її частинне покриття Кружок має площу коло залізниці (її вартість 8.000 долярів) решту мусить зложити суспільність. Приходи Комітету були: від 28. 6.1925 до 26. 9. 1926 р. зібрано 475.75 долярів, від 26. IX. 1926 р. до 30. X. 1927 р. зібрано 1.310.18 дол. Сума збірок 1.785.92 дол. У цьому з Америки 152 доляри. Розходи Комітету: На купно площі дав Комітет 1.880.80 дол. (Площа коштувала 1.521.80 дол. решту 101 дол. дав Кружок з продажі поля в Калинівщині). Шкільне кіно, грамофон (до повіток на села) 136.75 дол. Порторія, поїздки, друки 45.64 дол. - Сума розходів 1.513.19 дол. Остає в касі з днем 30. X. 1927 р. 272.73 дол. Щоби можна почати і вести будову мусять відтепер збірки збільшитись, хоч трічі зрости. Комітет звертається з покликом: Нехай в кождім селі Чортківщини а то й повітів, з яких рекрутується молодь гімназії, оснується місцевий Комітет і збирає дрібні датки на

діети або бальотки їх можна дістати в гімназії Р. Шк. в Чорткові. Складайте жертви на освітну інституцію, але складайте всі. Нехай всі наші організації по селах: Читальні, Кооперативи, Союзи Українок, Соколи і Луги причиняться від себе до будови і збирають на цю ціль датки між членами. Рідна Школа ширить світло науки між всіми верствами і станами народа і всі верстви і організації повинні її піддержувати. Зібрані гроші посилати: Українська гімназія, Чортків (на будову). — Чортків, дня 5. листопада 1927. — **Д-р Іван Гринчишин**, голова Кружка, **Віктор Петрикевич**, управитель гімназії, **Д-р Антін Горбачевський, Д-р Остап Юрчинський.**

Виділ філії Т-ва „Просвіта" ім. Т. Шевченка, складає найсердечнішу подяку Вп. Панам, що причинилися до прикрашення вистави книжки а се: М. Хамуці за випожичення килимів і п. Делькевичеви за випожичення дошок. За Виділ філії Т-ва „Просвіта" ім. Шевченка у Львові *Я. Біленький* голова. *П. Петрик* секретар. 995 1—1

Концерт панністки п. Галі Лагодинської відбудеться в Станиславові 2. грудня в салі „Сокола" о год. 7·30 веч. В програмі твори Барвінського, Бетовена, Брамса, Шопена і Шумана. 995 1-1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

СВ. **МИКОЛАЙ**, сценічна картина Марії Пеленської, дозволена до вистав реск. Дир. Поліції у Львові з дня 5. XI. 1927. до ч **5605/27.** До набуття в кождій книгарни. Головний склад: Накладня Михайла Таранька, Львів ул. Зіморовича 3. — Ціна примірника **50 сот.**, з пересилкою **60 сот.** Гроші присилати значками почтовими. 10 3 1-3

ХЛОПЦЯ до науки негайно пошукую. Липинський, шевський майстер, Львів, Зелена 32. 988 1—1

КОНЦІПІЄНТА приіметься негайно до канцелярії на повіті. Зголошення присилати до Адм. „Діла" для д-ра А. С. 987 1-1

ПОШУКУЮ Ольги Боровської учительки з Вікна (Окна) на Буковині. Ласкаві зголошення: Олександра Левандовська Перемишль, вул. Попелів ч. 4. 997 1-2

СОЛЬОСПІВИ. В. Безкоровайний: Чари ночі, Сниться мені, І сад зацвів, І знов страшні чутки, На склоні гір, Рожевий квіте, Затремтіли струни. 998 1-3

ГОДИННИК Ваш буде найліпше направлений в найбільшій годинникарській робітни **Івана Зельтенрайха**, Львів, пл. Марійська 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні кишенькові годинники переробляємо на ручні. 36 39—?

УЧИТЕЛЬКИ Р.Ш.! На дуже догідних умовах виконує для Вас кравецькі роботи лише А. Огродник, Жовківська 28. 980 2-3

НАЙСТАРШИЙ в краю звісний склад Годинників і Біжутерії Ю. Домбровський насл. **Ю. Домбровський — П. Розважевський** поручає свій богатий вибір по конкуренційних цінах Львів, Академічна 2. (Готель Жоржа). Догідні умови. Власні робітні. 110 16—?

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Подяка.

Всемогучий Бог покликав до себе дня 17. XI. ц. р. Найдорожчу Жінку-сестру бл. п. Олену в 43 році життя. В несенню хреста-втрати Найдорожчої Особи не полишили мене самого мої добрі сусіди і парохіяни яким отсим почуваємося до обовязку зложити найщирішу подяку. В першу чергу дякуємо Вп. п. Тарнавській п. Собчишиновій і Вп. п. дир. Морозові за несення першої потіхи розради і помочі в тяжкім горю. Сердечно дякуємо Вп. п. Глинській, Вп. Сайкевичевій, Вп. Кравчичевій, Вп. Довговій і Вп. Козаковій які прибули з потіхою і поміччю в заряді домом. Складаємо щиру подяку Впр. о. сов. Довгому, о. Кравичеві, о. Сайкевичеві, о. Волинцеві за відправлення панахиди над домовиною Покійної. Дякуємо сердечно Впр. о. дек. Стисловському і о. сов. Головацькому за їх провід в похоронах, як рівнож Впр. о. сов. Завадовському, о. Кравичеві, о. сов. Довгому, о. Волинцеві, о. Сайкевичеві, о. Телішевському, о. сов. Домбчевському, о. Мельничеві, о. Фацієвичеві, о. Лотоцькому, о. Петровому, о. Барановському за відправлення похоронних обрядів і за труд прибуття на похорон, щоби своїми молитвами супроводити Покійницю на вічний спочинок. Дякуємо о. Сайкевичеві, о. Лотоцькому Вп. Д-рові Троянові, п. Баглаєві за прегарні бесіди виголошені над домовиною Покійниці в домі, перед Читальнею і над гробом. З окрема дякуємо Товариствам „Читальні Просвіта", Кооперативі „Злука", Братству Найсвятіших Тайн, Управі школи, Начальству громади, дівчатам, за зложення вінців на домовину Покійниці. Дякуємо рівнож шкільній дітворі під проводом Вп. дир. Мороза — як теж ходорівському хорові „Боян" під управою Вп. дир. Сидора з Молодинча, який своїм прегарним співом звеличав цей сумний обряд. Дякуємо п. Собчишинові і п. Стисловському впорядчикам похоронного походу. З осібна дякуємо господині п. Насті Принді, яка через весь час недуги Покійниці з повною посвятою свойого слабого здоровля доглядала недужу. Щиро дякуємо всім моїм парохіянам за несення потіхи і матеріяльної помочі в формі підвод і грошевих позичок, з осібна п. Баглаєві Панькові, п. Баглаєві Василеві, пані Касьці Кручак, п. Касьці Герасимів, п. Олені Гураль за їх труд несений при приготованню приняття для міркн. Вкінці дякуємо всім-всім громадянам села за численну участь і звеличання сумного похоронного обряду — як рівнож велике Спаси-Біг всім за численні вислови співчуття надіслані знайомими і приятелями. Усім Вам хай Всевишній сторицею нагородить! — *о. Теофіль Прийма муж, Фалина Ройко сестра, о. Петро Ніжко шваґер, Василь Костюк* вихованок. 989 1—1

Присилайте передплату!

Ширіть наш часопис!

ДАМ гарну посаду тому, хто мені позичить на короткий час 300 долярів. Зголошення слати до „Діла" під „Гаразд". 1001 1—1

УЧИТЕЛЬКА бажає завести переписку зі старшим поважним товаришем. Ціль виміна думок. Poste-restante Dynów dla „Fatimy". 981 2-2

ІНТЕЛІҐЕНТНА жінка, що розуміється на домашнім газдівстві і кухні, пошукує місця газдині до управи домом. Зголошення слати до Адміністрації під „Совісна". 983 2-2

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.